

Bug-os nga kinabuhi mahinunumduman hi Ka Oris

**Komite Sentral
Partido Komunista ng Pilipinas
Nobyembre 2, 2021**

Iginhahatag han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP) ngan han Nasyunal nga Kumand ha Operasyon han Bagong Hukbong Bayan (BHB) an pinakahitaas nga pasidungog ngan pinakamakusog nga Pula nga pag-saludar kan Ka Oris (Kasamang Jorge Madlos), hadto anay tagapagyakan han BHB. Waray kaluoy nga ginpatay hi Ka Oris kaupod an iya medik nga hi Ka Pika hadton Oktubre 29, 2021 samtang nabyahe hira para ha regular nga tsek-ap ha kalibsugan ngan pagpatambal. Sitenta y kwatro hi Ka Oris.

Ha pagkamatay ni Ka Oris, grabe an kasubo han bug-os nga Partido, ngatanan nga rebolusyunaryo nga pwera ngan mga sangkay han rebolusyunaryo nga kagiusan. Nawarayan han importante nga kadre ngan lider an Partido, an Bagong Hukbong Bayan ngan bug-os nga rebolusyunaryo nga kagiusan. Sugadman, waray angay nga igselebrar an kaaway ha pagpatay ha iya. Antes pa man hiya patayon, yukot nga kasaliwan na an iya gintagan hin inspirasyon, ginpahira ngan ginpauswag. An iya pagkamartir, dugang pa nga naghatag hin inspirasyon ha presente nga henerasyon nga igpadayon an demokratiko nga rebolusyon han katawhan pinaagi han panmaihaan nga gerra han katawhan.

Iginpapaabot han Komite Sentral an hul-os nga pagduyog ha kasubo hini kan Ka Maria Malaya nga

asawa ni Ka Oris, ha ira mga anak, sugadliwat ha pamilya ngan mga sangkay niya ngan ni Ka Pika. Naduyog ha kasubo an katawhan Pilipino ha ira pagkamatay. Grabe nga kawarayan an inaabat han hiluag nga masa ha pagkamatay ni Ka Oris, labina han narunapulo kayukot nga parag-uma ngan katawhan Lumad nga nakilala niya ha masobra lima kadekada nga pagserbe komo rebolusyunaryo, kundi kadungan hini, nangangalas gud hira ha estilo han pagpatay ha iya han mga talawan ngan waray dungog nga mga pasista.

Mahugot namon nga ginkukundendar an Armed Forces of the Philippines (AFP), partikular an 4th Infantry Division, ha pagpatay kan Ka Oris ngan Ka Pika ngan an kasunod nga mga buwa nga iginpasarang han mga upisyal militar agud tahuban an ira krimen. Sakay han motorsiklo hi

Ka Oris ngan iya medik ngan ginhasog an dalan tikang ha sentro han bungto han Impasug-ong ha prubinsya han Bukidnon ngadto ha nasyunal nga haywey han ambuson hira han mga sundalo han 403rd Infantry Brigade.

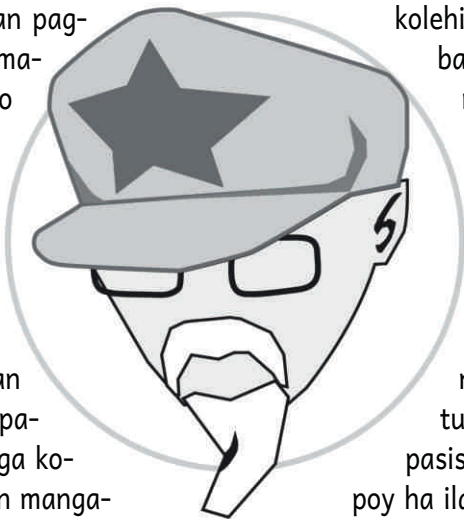
Masayon gud unta nga arestuhon han AFP an duha tungod kay ngaduha hira diri armado ngan waray ha pusisyon nga umato. Kundi, ginpatay hira han mga bala han mga pasista ha waray kaawod nga pagpakita han ira pagin talawan. Waray bisan ano nga kadunggan han pagpatay ha kaaway nga waray kapas umato. An pahayag nga namatay hi Ka Oris ha usa nga armado nga agway kaupod an usa nga yunit han BHB, dako nga buwa nga gin-gastusan pa hin milyun-milyon kapisos nga balor han pasundayag nga panmomba tikang ha kahanginan ha

apiki nga bukid agud pagawson nga mayda mapintas nga agway.

Maaram kami nga an larang nga patayon hi Ka Oris, personal nga gindireher han tirano. Klaro kaupay nga an urhi nga mando nga patayon hi Ka Oris, nagtikang mismo kan Rodrigo Duterte. Nalulurong gud hi Duterte ha pagpatay ha mga lider han Partido ngan BHB ha baliko nga pagtuod nga matatapos niya an rebolusyon ha pagpatay han mga lider hini. Sukwahi dinhi, dugang pa nga ginpatambok han dugo ni Ka Oris an tuna nga pagtitikangan ngan paggagamutan han mga makanasud, demokratiko ngan rebolusyunaryo.

Namatay nga bayani hi Ka Oris han patayon han mga pasista samtang naato hiya para ha nasyunal ngan pankatilingban nga katalwasan. Nagpabilin nga tangkod nga komunista nga lider ngan mangaraway hi Ka Oris tubtub han iya kamatayon. Ha masobra lima kadekada, bug-os ngan waray pagruhaduha niya nga iginhalad an iya kinabuh para ha ungara han ngatanan nga tiniyupi ngan tinalumpigos nga katawhan agud makatalwas ha pagpapakuri han imperyalismo, pyudalismo ngan burukrata-kapitalismo.

Komo batan-on nga aktibista

nga estudyante hadton temprano nga parte han dekada 1970, iginduso hiya han panawagan para ha demokrasya ngan pankatilingban nga paggios agud talwason an katawhan ha kakurian ngan kagutom. Bumulig hiya ha pag-organisa han iya mga igkasi estudyante ha Central Mindanao University Musuan Campus ha Maramag, Bukidnon. Aada hiya ha ikalima katuig han pag-aram han *agricultural engineering* han igdeklara an balaud militar hadton 1972. Nag-undang hiya ha pag-aram ha

kolehiyo ngan nagtrabaho kaupod han mga organisasyon sugad han Chi Rho ngan Federation of Free Farmers. Ginaresto hiya hadton 1974 ngan nadetiner tubtub 1976. An pasista nga panmuy-poy ha ilarum han balaud militar an nagpadig-on ha iya desisyon nga umapi ha armado nga rebolusyon. Han makagawas tikang ha prisuhan, dumiretso hiya ha kabaryuhan.

Umapi hiya ha Bagong Hukbong Bayan komo batan-on ngan nahapi ha usa ha syahan nga mga iskward han Pula nga mangaraway nga nag-abre ha Mindanao, partikular ha Northern Mindanao. Importante nga papel an ginpatuman niya ha pagpakusog han BHB ha mga dekada nga 1970 ngan 1980. Tikang ha pipira nga iskward, dumako an BHB ngadto ha pira nga kumpanya samtang naghihimo han buruhaton masa, buruhaton militar ngan paglalansar han mga kontrapyudal nga pakigbisog. Umato an BHB para ha interes han masa nga parag-uma ngan katawhan Lumad, ngan gindependensahan hira kontra ha armado nga mga ahente han estado ngan dagko nga kapitalista ha pagtotroso, ngan mga kompaniya ha mina ngan mga plantasyon nga nanlulupot han mga umhanan ngan anestral nga katunaan.

Iginsapraktika ni Ka Oris an lin-

ya han Partido nga demokratiko nga rebolusyon han katawhan pinaagi han panmaihaan nga gerra han katawhan ngan napamatud-an ha kalugaringon an katukmaan hini. Gumamot an Partido ngan BHB hin ilarum ngan hiluag ha kabaryuhan. Diri maihap nga mga tipo han rebolusyunaryo nga organisasyon masa an tumurok ngan nagserbe nga pundasyon para ha pagtukod han mga organo han poder pampulitika nga namuno ngan nagdumara ha mga karukayaknon ha ekonomiya, pulitika, edukasyon, kultura ngan militar tikang ha balitang han baryo tipaigbaw. Ha luyo han mga tarhug han pasista nga panmuy-poy, yukut-yukot an umapi ha Partido agud bumulig ha pamumuno ha gerra han katawhan.

Nadakop hi Ka Oris hadton 1987 kahuman bumagsak an pakig-eres-torya pankamurayawan ha gubyrno ni Corazon Aquino. Napriso hiya han lima katuig. Hini nga panahon, aada an BHB ha Mindanao ha panahon han mga kasaypanan hin waray ha panahon nga regularisasyon ngan insureksyunismo tikang ha kabutnga-an han dekada 1980, kun diin sobra nga nagkonsentra an mga Pula nga mangaraway ha mga batalyon nga disbalansyado ha horisontal hini nga latag nga nakahibang ha pag-sustenir ngan pagpahiluag han base panmasa. Ha urhi, naghali-got an suporta han masa ngan napamatud-an nga diri sadang agud isustenir an mga kadaugan ha panmilitar nga natad hadton urhi nga parte han dekada 1980 tubtub 1990.

Nagserbe hi Ka Oris komo usa ha pinakamadig-on nga harigi han Ika-duha nga Gamhanan nga Kagiusan Pagtutul-id nga igindeklara han Komite Sentral hadton 1992 agud utro nga padig-unon an batakan nga mga prinsipyo han Marxista-Leninista-Maoista nga ideolohiya han Partido ngan estratehiko nga linya hini nga demokratiko nga rebolusyon han katawhan pinaagi han panmaihaan nga gerra han katawhan. Madig-on hiya nga tumindog kontra ha mga rebisyunista ngan "Wala" nga opor-

ANG Bayan

Ispesyal nga Isyu | Nobyembre 2, 2021

[instagram.com/prwc.official](https://www.instagram.com/prwc.official)

[@prwc_info](https://twitter.com/prwc_info)

[fb.com/cppinfo](https://www.facebook.com/cppinfo)

cppinformationbureau@gmail.com

Igin-gagawas an Ang Bayan duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas.

tunista nga kaupod an pira nga hadto anay kadre han Komision ha Mindanao nga ha dayuday, nagtraydor ha rebolusyon. Pirme niya ginyayakan nga diri kaaway an haros maka-perdi ha BHB ha Mindanao hadton panahon han 1980 ngan temprano nga parte han 1990, kundi an kalugaringon nga kaluyahan ngan sayop nga mga desisyon han BHB.

Ha naglabay nga duha kadekada, ginpamunuan ni Ka Oris ngan iba nga kasama an Partido, BHB ngan mga rebolusyunaryo nga pwersa ha Northeast Mindanao. Naglalarab an gerra han katawhan ha lima nga rehiyon han Mindanao samtang ginpatuman han BHB an linya han hiluagan ngan sik-on nga ginerilya nga pakiggerra basar ha natikahiluag ngan natikahilarum nga base panmasa.

Komo pagkilala ha abante nga eksperyensya ha pagpasulong han gerra han katawhan ha isla, gin-asayn hiya hadton 2015 komo usa ha mga namumuno nga kumander han Nasyunal nga Kumand ha Operasyon han BHB. Hadton 2016, nagpatuman hi Ka Oris han importante nga papel ha pagtirok hin mayda usa kagatos nga kadre tikang ha ngatanan nga panrehiyon nga komite han Partido ha bug-os nga Pilipinas agud ilansar an makasaysayan nga Ikaduha nga Kongreso han PKP. Ha nasering nga kongreso, igin-eleher hi Ka Oris komo kaapi han Komite Sentral, han Byuru ha Pulitika ngan han Komite nga Tagapagpatuman, ngan natahasan nga magin usa ha mga namumuno nga kadre han Komision Militar ngan Komision ha Mindanao.

Komo lider han Partido, gin-adman ngan mahugot nga igin-aplikar ni Ka Oris an Marxismo-Leninismo-Maoismo. Nag-alutaga hiya han panahon ha pagbasa ngan utro nga pag-aram ha mga klasiko nga panmilitar nga sinurat labina an mga ginsurat han dakila nga mga lider komunista sugad kanda Mao Zedong, Ho Chi Minh ngan Vo Nguyen Giap. Pursigido niya nga gin-adman an kasaysayan ngan madinaugon nga mga eksperyensya ha paglalan-

sar han gerra han katawhan ha mga bagakolonyal ngan bagapyudal nga nasud. Permi hiya nakuha hin inspirasyon ha dakila nga mga pakigbisog han mga tiniyupi ngan tinalumpigos nga klase ha bug-os nga dalagan han kasaysayan.

Nag-alutaga hiya han panahon ngan kusog agud magpahiaran han kabatan-unan nga mga kadre ngan Pula nga mangaraway ha arte ngan siyensya han ginerilya nga pakiggerra. Nagsurat hiya han mga manwal ngan kurso ha pagpapahiaran para ha mga upisyal ngan tawuhan han BHB nga ginpariko han daan ngan bag-o nga mga eksperyensya ha paglalan-sar han ginerilya nga pakiggerra. Pirme niya ginseseguro nga tirukon an mga kadre han Partido ha dagko ngan gudti nga miting, mga konsultasyon ngan kumperensya kun diin hul-os hiya nga namamati, nakikig-talakayan ngan nakikigdebate ha mga kasama. Nabaktas hiya hadto ha higrayo nga distansya tikang ha usa nga prente gerilya ngadto ha usa pa, agud personal nga maobserbaran an buruhaton han mga komite han Partido ngan yunit han BHB. Ha naglabay nga mga tuig, nanalinguha hiya nga maglibot ha bug-os nga kamurupud-an agud maghatag hin inspirasyon ngan magpasaro han iya kahibaruan ha pagpasulong han gerra han katawhan. Permi niya ginse- sering nga kadaugan na nga matirok an mga kadre ngan masuma an ira rebolusyunaryo nga buruhaton ha butnga han grabe nga mga panmilitar nga operasyon.

Madig-on nga tagdepena han kalibungan hi Ka Oris. Usa ha mga syahan nga paggios nga iya gin-organisa komo aktibista amo an usa nga aksyon protesta kontra ha usa nga kompaniya ha pagtotroso. Ha sakob han pira kadekada, ginpamunuan niya an mga yunit han BHB agud atuhan an mga kompaniya han dagko nga burgesyia kumprador nga nadambong ha kalibungan. Ginsegu-ro niya nga magpahayag kada tuig ha Earth Day labina ha butnga han natikagrabe nga krisis ha kalibungan durot han kapitalista nga anarkiya

ha produksyon ngan mga mapanhibang nga epekto hini ha ekolohiya han kalibutan. Gindepensahan niya an mga aksyon han BHB nga nagparalisa ha mga makinarya ngan higit han mga kompaniya ha pagmimina ngan pagtotroso agud pahimulsan ngan wakayon an tuna ngan an katawhan.

Nagin kilalado hi Ka Oris han publiko ha iya pagpatuman han mga buruhaton. Igin-asayn hiya komo usa ha mga tinaglawas han National Democratic Front (NDF)-Mindanao ha erestorya pankamurayawan ha gubyerno ni Corazon Aquino hadton 1986-1987. Gin-aresto hiya kahuman bumagsak an erestorya pankamurayawan ngan iginpriso kaupod an iba pa nga priso-pulitikal. Bumalik hiya ha sona gerilya ngan ha dayuday nagin tagapagyakan han NDFP-Northeast Mindanao, han NDFP-Mindanao ngan ha dayuday han Bagong Hukbong Bayan. Gin-gamit niya an ngaran nga "Oris" tikang ha iya bata nga hi Mauricio Ravelo, nga amo an nagpadako ha iya tikang han tulo katuig hiya. Nahinunumdu-man niya nga ginhimo han usa nga mamamahayag han Bombo Radyo hadton 1978 an syahan nga interbyu ha iya komo Ka Oris.

Komo tagapagyakan, damo kaupay nga mamamahayag an nakilala ni Ka Oris. Damo an iya nagin sangkay ha ranggo han mga mamamahayag ngan paragsurat diri la tungod ha naghahatag hiya han interbyu tubtub ha iya mahihimo, kundi labaw pa, tungod ini kay permi hiya makisangkayon ha ira, bisan ha mga direkta nga nagpahayag han ira kangalas ha rebolusyon. Hul-os niya nga ginsuportahan an pakigbisog para ha kalibrihan ha pamamahayag. Tungod ha iya mga panalinguha, diri la pipira nga mamamahayag an nakakita kun ano kahirayo an rebolusyunaryo nga kagiusan ha imahe han mga "terorista" nga pirit nga iginpapasarang han tinuod nga mga terorista—an mga pasista nga reaksyunaryo. Nakigtalakayan hiya ha mga mamamahayag ha katuyuanan nga maabot an

publiko ngan maklaro an mga pananaw han rebolusyunaryo nga kagiusan. An mga mamamahayag nga nagkamayda higayon nga makaupod ha mga miting ha midya nga ginorganisa ni Ka Oris, makakagpamatuod ha iya *charisma* ngan kamapai-ubsanon.

Tinuod gud nga ha luyo han iya pampubliko ngan pan-organisasyon nga istatus, nagpabilin nga mapai-ubsanon nga rebolusyunaryo hi Ka Oris nga ginsalikway an kumportable nga kinabuhi ngan ginpili an makuri ngan mabug-at nga kinabuhi komo kadre han Partido ngan gerilya nga mangaraway. Nahimo niya nga atamnon an kalibsugan bisan kun permanente na nga hibang an pantog (nga resulta han waray gintambal nga impeksyon ha prisuhan) pinaagi han simple ngan malimpyo gud nga estilo han panginabuhi. Nahingatawa gud hiya ha pauru-utro nga pahayag han militar nga mayda hiya sakit ngan maluya na. Ha pankabugusan, nagpabilin hiya nga malibsog ngan nakakadungan ha higrayo nga baraktason bisan hadin naglabay nga mga bulan, han mga gerilya nga maniobra ha atubangan han grabe nga operasyon han kaaway. Permi nakuha hin inspirasyon kan Ka Oris an mga kabatan-unan nga Pula nga mangaraway ngan mga rebolusyunaryo tungod kay ha luyo han iya panmedikal ngan kamutangan ngan pagin edaran na, padayon hiya nga

nahasog ha makuri nga dalan han gerra han katawhan.

Modelo nga asawa ngan amay hi Ka Oris nga hul-os an katangkuran ha iya asawa nga hi Ka Maria Malaya ngan ha ira duha nga anak. Sugad han damo nga rebolusyunaryo, ginantos nira an higlaba nga panahon nga magkabalag. Hitaas gud an iya respeto kan Ka Maria Malaya, nga usa liwat nga namumuno nga kadre han Partido.

Mahigugmaon hiya ha mga kasama, labina ha mga mas bata. Waray mapagsudlan an iya gugma ngan pagmayuyo ha mga kasama ngan ha masa. Ginseseguro niya pirme nga ngatanan, maupay nga natitimangno. Nahihimo niya nga magsuri bisan ha gipit nga sitwasyon sanglit masayon makig-usa ha iya. Hi Ka Oris, usa nga kasama nga ginhihigugma han mga Pula nga mangaraway, han masa nga parag-uma, mga Lumad, ngan mga trabahador, sugadliwat han magkalain-lain nga sektor ha syudad. Para ha damo nga tawo, usa hiya nga mahigugmaon nga amay han mga kasama nga gintatagad an ira dagko ngan gudti nga mga problema.

Kun ano kahigugmaon hi Ka Oris han hiluag nga masa han trabahador ngan parag-uma amo an kangalas han dagko nga agaron maytuna, han dagko nga burgesya kumprador, han mga kompaniya ha mina, mga plantasyon, mga burukrata kapitalista,

mga tirano ngan mga diktador, ngan mga pasista nga terorista nga nagpapadayon ha matiyupion ngan matalumpiguson nga sistema. Iginbuhos nira an ngatanan nga karikuhan ngan rekurso agud pakarauton ngan hibangon an imahe ni Ka Oris. Nalulurong an mga talawan ngan waraydungog nga mga pasista ha pagselebrar ha ira pagpatay kan Ka Oris. Gin-uuwat nira an ira kalugaringon ha paghunahuna nga matatapos an rebolusyon ha pagpatay nira kan Ka Oris. Hi Ka Oris na mismo an nagsering: magpapadayon an rebolusyon tungod kay makatadungan ini.

Ha pagtapos nira ha iya kinabuhi, nagdaug la an mga pasista ha paghimo nga imortal kan Ka Oris. Nabubuhi hiya yana ha kasingkasing ngan hunahuna han katawhan Pilipino komo usa ha ira mga bayani ngan susbaranan. Padayon nga naghahatag-inspirasyon ha bag-o nga henerasyon han mga kadre han Partido ngan mga batan-on nga Pula nga mangaraway an iya madig-on nga diwa han rebolusyunaryo nga pag-ato. Magseserbe ini nga inspirasyon para ha bag-o nga mga henerasyon nga magpapadayon han pag-ato para ha tinuod nga nasyunal nga katalwasan ngan pankatilingban nga kalibrihan, tuna para ha mga waray tuna ngan nasyunal nga industriyalisasyon, ngan para ha pagtatalwas han katawhan ha ngatanan nga porma han paniniyupi ngan pananalumpigos. AB

Mabuhay an hinumduman ni Ka Oris!

Alsahon an sulo han Marxismo-Leninismo-Maoismo!

Ipasulong an ungara han demokratiko nga rebolusyon han katawhan!

Ipasulong an gerra han katawhan tubtub ha hul-os nga kadaugan!

Mabuhay an Bagong Hukbong Bayan!

Mabuhay an Partido Komunista ng Pilipinas!

Mabuhay an katawhan Pilipino!